

ZÁRÓJELENTÉS A „JANKOVICH MIKLÓS GYŰJTEMÉNYEI (T 49052 . SZ.) KUTATÁSI PROGRAMRÓL

Jankovich Miklós műgyűjteményét 1836-ban József nádor közbenjárására vásárolta meg az országgyűlés a Nemzeti Múzeum számára. A műtárgyakkal együtt az intézménybe kerültek a kézzel írt, latin nyelvű gyűjteményi listák is. Bár az időközben létrejött szakmúzeumokba (elsősorban a Szépművészeti Múzeumba és az Iparművészeti Múzeumba) nagyobb számban kerültek egykori Jankovich-féle műtárgyak, ma is a Nemzeti Múzeum őrzi az egykori úgynevezett „első gyűjtemény” túlnyomó részét. Elsősorban a ma iparművészeti emlékeknek nevezett tárgycsoportot (ötvösművek, ékszerek, fegyverek) illetve rendkívül gazdag éremtári anyagot.

Kitűzött célunk a gyűjteményi listáknak és a ma is fellelhető tárgyakkal az összevetése, és a leltárkönyvek digitális adathordozóra vitele. Munkánk előzménye, kiindulópontja a 2002-es „Jankovich Miklós gyűjteményei” című, a Magyar Nemzeti Galériában rendezett kiállítás, melynek a kutatási program résztvevői kurátorai, szaktanácsadói voltak.

A projekt során megtörtént e leltárkönyvek digitalizálása: átírása, korrektúrája, összeolvasása. Ezek között szerepel a hat, könyvvé fűzött leltárjegyzék (Collectio Imaginum, Apparatus, Ornatus pretiosi, Consignatio poculorum, Collectio Armorum, Elenchus pignorum) és az OSZK Kézirattárának gyűjteményéből további, Jankovich Miklós gyűjteményeivel kapcsolatos források. Ezek mint a meglévő emlékekhez szervesen kapcsolódó iratok kerültek digitalizálásra (Fol.Hung.3004/1; Quart.Germ.1411. egységek, a Fond 16/58., 582., 887., 492. számú levelek). A másolatokat és a digitalizált leltárkönyveket az illetékes gyűjteményekben és a Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Adattárában is elhelyeztük.

A gyűjtemény ötvöstárgyain szereplő feliratokról, címerekről, tulajdonosi jelzésekről rajzok készültek. Hatvan tárgyról mintegy száz ábra, melyek a jelen projektnek és további kutatásoknak is fontos kiindulópontjai. Általuk sikerült összehasonlítani, bizonyítani egyes tárgyak feliratainak és a tárgy készítési idejének különbözőségét vagy olyan tárgyat visszaszorolni, mely a korábbi revíziók, átletározások eredményeként elveszítette „Jankovich-provenienciáját”. A rajzok és a feliratokról készített fényképfelvételek pedig egy későbbi, a kora újkori feliratokat tárgyaló munka alapjai is lehetnek. A lelőhelyes tárgyak (török kori fémmunkák) esetében anyagvizsgálatokat végeztünk a 19. századi meghatározások (készítési hely, műhelyek) felülvizsgálatára, helyesbítésére.

A gyűjteményekkel foglalkozó kollégák annotálták a leltárkönyvi bejegyzéseket: ha szükséges volt, korrigálták a 19. századi meghatározásokat, jelezték az elmúlt 170 év alatti változásokat (csere, más közgyűjteménybe kerülés). Listákat készítettünk az 1877-ben és 1936-ban a Nemzeti Múzeum és az Iparművészeti Múzeum közötti műtárgycsere során mozgott tárgyokról.

A gyűjtemény tárgyairól (elsősorban az ötvösművekről és az érmekről) közel hatszáz új, publikációra alkalmas felvétel és mintegy 800 munkafotó készült. Digitalizáltuk a korábban készült felvételeket (körülbelül 120 felvétel). Mindezekkel létrejött az az adatbázis, mely egy nyomtatott/digitális kiadás alapja lehet.

A kutatás eredményeiről 2008-ban két tudományos ülészen (Identitás és kultúra a hódoltságban, Esztergom; Kovács Éva-émlékezés, Budapest) számoltunk be, további, közlésre elfogadott publikációink 2010-11-ben jelennek meg.

Részben előre nem látható hivatali kötelezettségek illetve családi okok miatt kértük a program egy évvel való meghosszabbítását. Ugyanezen okokból nem használtuk fel egészében a kapott utazási keretet. Az illetékes Kollégiumtól kért és megkapott hozzájárulás révén a fennmaradt összeget könyvvásárlásra fordítottuk, mellyel a Központi Régészeti Könyvtár (MNM) állományát gyarapítottuk.